

Entoloma tjallingiorum

Tvåfärgsnopping

Storsvampar, Basidiesvampar

NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
B2ab(iii); C2a(i)

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Agaricales, **Familj:** Entolomataceae, **Släkte:** Entoloma (rödlingar), **Art:** Entoloma tjallingiorum - tvåfärgsnopping Noordel. **Synonymer:** Leptonia tjallingiorum (Noordel.) P.D.Orton, tvåfärgad rödskivling

Kännetecken

Tvåfärgsnopping är en mycket vacker, rödporig skivling. Den är relativt stor och kraftig för att höra till undersläktet *Leptonia* (noppingar). Hatten är gråbrun, ibland med en blåviolett nyans, välvd till något pucklad, filtad, fjällig och ej hygrofan. Foten är blå till violett och småfjällig eller trådig. Svag lukt.

Utbredning och status

Denna mycket sällsynta art har hittills anträffats från Skåne till Medelpad, med flest fynd från Västergötland och Öland. 15 kända aktuella lokaler i landet (2005). En vacker, iögonfallande art. Det verkliga antalet lokaler i landet bedöms inte överstiga 150, vilket motsvarar ungefär 750 genetiskt unika mycel (bedöms motsvara 7 500 individer enligt IUCN:s definitioner). Utbredningen i landet bedöms vara kraftigt fragmenterad. Förekomstarean skattas till som mest omkring 600 km². Total population i landet bedöms ha minskat med mellan 5 och 10 % över de senaste 20 åren, huvudsakligen p.g.a. upphörande extensiv hävd av träd- och buskbärande mosaikartade betesmarker. Den förekommer också sällsynt i Danmark, Norge, Finland (rödlistad i alla tre länderna) samt i övriga Nordvästeuropa.

Ekologi

Nedbrytare på marken och på murken ved av lövträd, särskilt ek, i ekskog men även under bok och i blandad ädellövskog. Även påträffad i gråalskog på kalkrik mark. Ett fynd i Västergötland gjordes direkt på naken jord under bok. Som regel uppträder fruktkroppar bara på någon enstaka till ett par ställen på varje lokal. Varje plats rymmer troligtvis en genetiskt unik svampindivid (genet) som kan fragmenteras till 10 eller flera frilevande men genetiskt identiska mycel (rameter, motsvarar IUCN:s definition av individ). Fruktkropparna är kortlivade, men markmycelet kan ha lång livslängd, flera decennier, eller mer.

Hot

Arten kan troligen hotas av kalavverkning och av att lövskog ersätts med barrskog.

Åtgärder

Ekskogar där arten förekommer har i regel ett stort inslag av äldre träd och gott om död ved. Sådana bestånd bör inte slutavverkas. Uttag av träd bör ske med försiktighet och med iakttagande av att tillräckligt många äldre träd lämnas kvar så att den kontinuerliga tillförseln av död ved kan fortsätta.

Övrigt

Utländska namn – NO: Skjellet rødskivesopp DK: Prægtig rødblad, FI: Sinijalkarusokas.

Litteratur

- Noordeloos, M. 1983. Studies in Entoloma 8. New records of subgenus *Leptonia* in Scandinavia. *Agarica* 8: 167.
- Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984. Svampar. En fälthandbok. Interpublishing, Stockholm.
- Vesterholt, J. & Brandt-Pedersen T. 1990. Rødblåd-underslægten *Leptonia* (Blåhat) i Danmark og på Færøerne. *Svampe* 21: 14–33.

Författare

Karin Bohlin 2001.